

[Arbejdsministeren]

for en frivillig overskudsdeling. Det har vist sig, at mange virksomheder er begyndt at interessere sig for at dele overskuddet med de ansatte netop i disse år, hvor overskuddet i virksomhederne er stigende.

Det er regeringens opfattelse, at erhvervslivet, herunder også lønmodtagerne, som er ansat i erhvervslivet, skal opmuntres til at gøre en ekstra indsats til gavn for beskæftigelsen og valutaintjeningen og dermed for hele samfundet.

Jeg er godt klar over, at hvis det går, som regeringen ønsker, og frivillige overskudsdelingsordninger bliver et almindeligt fænomen i det private erhvervsliv, vil de offentligt ansatte spørge, om de skal være sorteper. Svaret herpå kunne være det traditionelle: at love en eller anden form for reguleringsmekanisme, som socialdemokratiet da også gør på helt traditionel vis og med den traditionelle regning udsendt til skatteyderne.

Jeg vil imidlertid godt foreslå noget ultradimensionelt, nemlig at det offentlige arbejdsmarked begynder at vurdere udviklingen i sine løn- og arbejdsvilkår på egne præmisser og ikke kun som en afspjeling af vilkårene på det private arbejdsmarked. Det nylig nedsatte udvalg om lønformer for offentligt ansatte er måske starten herpå. Det ville være spændende, hvis man når frem til helt andre lønsystemer i staten og kommunerne, hvad enten det bliver i form af direkte produktivtetsfremmende lønsystemer, eller det bliver på en sådan måde, at en rationaliseringsgevinst ud over den gennemsnitlige kommer de ansatte til gode, noget, man i øvrigt i dag kender fra konkrete rationaliseringsprojekter.

Heller ikke på dette område lever det socialdemokratiske forslag op til kravene om at være virkelighedsnært og tilpasset forholdene i de enkelte sektorer og virksomhederne. Regeringen må derfor i det hele taget afvise det socialdemokratiske forslag som værende aldeles uegnet i et moderne samfund.

Når jeg derefter vender mig til det radikale venstres forslag, har regeringen med interesse noteret sig, at de radikale lægger op til en fordomsfri debat, ligesom vi har bemærket, at forslaget, hvis der skaffes flertal for det, først skal føres ud i livet i folketingsåret 1987-88. Det vil sige efter, at overenskomsterne på arbejdsmarkedet for 1987 og frem forhåbentlig vil være godt i hus.

Det radikale forslag gør kort proces med fondsproblematikken. Det radikale venstre ønsker hverken centrale eller decentrale fonde. Dette element i forslaget har naturligvis regeringens sympati.

Modstykket er imidlertid obligatorisk konvertering af overskuddene til ejerkapital i den pågældende virksomhed. Af juridiske og tekniske grunde tror vi ikke på denne løsning. I aktie- og anpartsselskaber er der næsten uoverstigelige vanskeligheder med kursfastsættelsen. I andre virksomhedsformer er det ikke muligt at pege på, hvordan overskudsandele skulle kunne konverteres til ejerkapital. I andelsselskaber kan man lige så lidt som i den offentlige sektor tale om et overskud i sædvanlig forstand.

Regeringen har bemærket den fortsatte radikale interesse for en langsigtet indkomspolitik, og heri er vi enige. Det er imidlertid regeringens opfattelse, at arbejdsmarkedets parter helst selv skal forhandle sig frem til en rimelig lønudvikling.

Vi i regeringen er også tilhængere af en demokratisering af arbejdspladserne. Regeringen er blot af den opfattelse, at demokratisering af arbejdspladserne skal forhandles af de mennesker, der har skoene på, og det er parterne på arbejdsmarkedet. Hvis parterne kan blive enige om ændrede samarbejdsregler og medbestemmelse i virksomhederne, er det ikke folketingets opgave at blande sig i disse aftaler.

Lige nu sker der meget rundt om i virksomhederne, og regeringen tror på, at spørgsmålet om øget medarbejderindflydelse på arbejdspladserne kan være en af de ting, parterne kan gøre til et forhandlingstema i deres indbyrdes aftaler. Jeg kan her drage en parallel til de allerede eksisterende samarbejdsaftaler og teknologiaftaler, der er indgået på arbejdsmarkedet. Det har parterne fundet ud af at forhandle selv – uden folketingets indblanding.

Regeringen mest afgørende indvending imod det radikale beslutningsforslag om overskudsdeling er imidlertid, at overskudsdelingen skal være obligatorisk. Regeringen kan – som jeg også sagde ved gennemgangen af det socialdemokratiske forslag – ikke være med til forslag, hvorefter det er obligatorisk, at virksomhedernes overskud konverteres til ejendomsret for de ansatte, heller ikke på betingelse af, at overskuddene bindes i virk-